No. 71. 1843.

VLISSINGSCHE COURANT.

Woensdag 14 Junij.

De uitgave dezer Courant geschiedt geregeld driemaal per week. De prijs van het abonnement is voor drie maanden f 2,25, en franco per post f 2.50. Advertentien worden geplaatst a 20 Ct. de regel, uitgezonderd Huwelijks-, Geboorte- en Doodbekendmakingen, waarvan de prijs van 3 tot 6 regels f 1,20 is, en voor elke regel daarboven 20 Ct., behalve 35 Ct. zegelregt voor iedere plaatsing. Men abonneert zich bij alle Boekhandelaren en Postdirecteuren in het Rijk. Brieven franco.

Publicatie.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS der STAD VLISSINGEN;

Gelet op de Circulaire van Zijne Excellencie den Heere Staatsraad Gouverneur dezer Provincie, date 4. Augustus 1828 (Provinciaal Blad No. 120).

Brengen bij deze ter kennis van de Ingezetenen: dat te rekenen van den 15. dezer maand tot op ultimo Augustus aanstaande, des zondags uitgezonderd, door den stadsdoctor *J. Hazenberg*, telken dage van des middags 12 tot 1 uur ten zijnen huize zal worden gevaceerd tot het gratis inenten of vaccineren van behoeftige personen binnen deze stad; zullende de zich daartoe aanmeldenden moeten voorzien zijn van een bewijs van onvermogen, door Wijkmeesteren of Diakenen van de Gezindheid waartoe de belanghebbenden behooren, afgegeven.

Burgemeester en Wethouders vermeenen van deze gelegenheid te moeten gebruik maken om de Ingezetenen in het algemeen, vooral bij het bestaan der Kinderziekte, te dezer Stede, op het heilzame der Koepokinënting opmerkzaam te maken en dezelve als voorbehoedmiddel tegen de verschrikkelijke kwaal der Kinderziekte aan te prijzen; terwijl zij de ouders van minvermogende kinderen in het bijzonder aansporen, om deze gelegenheid tot het gratis inenten hunner kinderen niet te laten voorbijgaan, zonder daarvan een gepast gebruik te hebben gemaakt.

En opdat niemand hiervan onkundig zij, zal deze worden afgekondigd en aangeplakt ter plaatse waar zulks gebruikelijk is te geschieden, mitsgaders in de Vlissingsche Courant geplaatst.

VLISSINGEN, den 9 Junij 1843.

Burgemeester en Wethouders voornd.,
A. VAN DER SWALME.
Ter ordonnantie van Hun Ed. Achtbare,
S. VAN DER SWALME,
Secretaris.

NIEUWSTIJDINGEN.

ITALIE.

BOLOGNE, den 16. Mei. *Veroordeeling ter dood. Dood van vier getuigen.* — Het hof van Appel, zitting houdende in onze stad, heeft eene zaak te behandelen gehad, welke door zeer buitengewone toevallen is gekenmerkt.

Omstreeks het einde van 1841, werd de heer *Antonio Gagnirao*, een rijk koopman te Ferrare eensklaps vermist. De politie deed een naauwkeurig onderzoek om hem terug te vinden, en weldra ontdekte zij in een bosch het lijk van *Gagnirao*, hetwelk duidelijke sporen van verworging en van verschillende kneuzingen en kwetsuren droeg, waaruit men moest opmaken dat de overledene, alvorens te bezwijken, met een of meerdere personen gevochten had.

Door een gelukkig toeval viel de verdenking der politie juist op de schuldigen, te weten: twee vroeger veroordeelden, *Toeti* en *Reglucci* geheeten, welke pakkedragers waren, en die als zoodanig, dikwijls in het huis van *Gagnirao* werkzaam waren geweest. Deze twee personen werden in hechtenis genomen, en zij bekenden zonder eenige moeijelijkheid, de daders van den moord te zijn, aan den persoon van dien koopman gepleegd, er bijvoegende, even als of zulks ter verontschuldiging moest dienen, met die onbeschaamdheid van taal, welke de Italiaansche bandieten eigen is, dat zij hem voor rekening van eenen ander, en wel voor een zeer gering loon vermoord hadden.

Op het aandringen van den magistraat, verklaarden zij eindelijk, niet zonder eenige twijfeling, dat de persoon die hen belast had om *Gagnirao naar de andere wereld te zenden*, niemand anders was dan zijne eigene schoonzuster, mevrouw *Birgando* weduwe van eenen rijken grondeigenaar, eene vrouw, niet minder opmerkenswaardig om hare uitstekende schoonheid, als om haar verstand en hare begaafdheden.

Deze beschuldiging, welke op den eersten oogenblik en door de vroegere omstandigheden van mevrouw *Birgando* van allen grond scheen ontbloot te zijn, verkreeg echter eenige waarschijnlijkheid door deze omstandigheid, dat wijlen *Gagnirao* reeds sedert lang een testament had gemaakt, waarin hij de twee nog jonge kinderen van de weduwe *Birgando* tot universele erfgenamen zijner goederen benoemde, ingeval hij zonder nakomelingen mogt sterven, en dat hij onlangs het voornemen had opgevat om met eene zijner dienstmeiden in het huwelijk te treden.

Mevrouw *Birgando* werd gevat en eenparigelijk met *Toeti* en *Reglucci*, voor het crimineel Geregtshof van eersten aanleg van Ferrare gebragt, en aldaar werd de beschuldiging door de twee laatsten tegen haar gedaan, door vier getuigen versterkt, wier getuigenissen zoo stellig waren, dat geen der regters meer aan de schuld derer vrouw konden twijfelen; de regtbank veroordeelde haar, zoowel als de beide moordenaars, tot eene voorbeeldige doodstraf, dat is met al wat daartoe behoort met den strop om den hals schuldbekentenis te doen voor de deur eener kerk, en gedurende eenen zekeren tijd aan den schandpaal ten toon te staan.

De drie veroordeelden beriepen zich voor het hof van Appel van Bologne. Iedereen beschouwde de bevestiging van het vonnis der eerste regters als zeker, en de drie verdedigers, welke de weduwe *Birgando* onder de bekwaamste advokaten van Bologne, Rome en Ferrare verkozen had, wanhoopten zelven aan hare zaak, en achtten zich zeer gelukkig dat zij voor hunne cliënt de doodstraf in de zwaarste na dezelve konden veranderd krijgen.

Doch hetgeen de ijver en het talent der verdedigers niet konden uitwerken, geschiedde door eene zeer zonderlinge gebeurtenis. Zoo als wij boven zeiden, hadden vier getuigen voor de regtbank bevestigd, dat de weduwe *Birgando* haren schoonbroeder door *Toeti* en *Reglucci* had doen vermoorden; twee van deze getuigen stierven hunnen natuurlijken dood, eenige dagen voor dat de debatten voor het hof van Bologne eenen aanvang namen; de derde viel van het paard en stierf op den morgen van dienzelfden dag, waarop hij getuige van de zaak moest geven.

Er bleef dus nog een getuige over, de Heer *Carlizzi*, een molenaar; deze was bij het verhoor tegenwoordig, en deed eene verklaring juist gelijk aan die, welke hij voor de regtbank van Ferrare had afgelegd. Daar de omstandigheden, welke hij opnoemde buitengewoon ernstig waren, verklaarde de president hem daarvan al de belangrijkheid en vermaande hem om zich toch vooral goed te bedenken, of hij niets in zijne verklaring te veranderen had. Terstond hief *Carlizzi* beide handen ten hemel en riep uit: « Dat ik op den oogenblik sterve, indien datgene wat ik gezegd heb niet de zuivere waarheid is!" Naauwelijks had hij deze woorden uitgesproken, of hij viel ter aarde; eene aanval van beroerte maakte een einde aan zijne dagen.

Men verbeelde zich den indruk welke deze gebeurtenis op alle aanwezigen maakte. De president hief op den zelfden oogenblik de zitting op, en bepaalde het vervolg der debatten op den volgenden dag.

In de zitting van dien dag, deed het hof verslag van een besluit, waarbij de weduwe *Birgando* vrijgesproken en de doodstraf tegen *Toeti* en *Reglucci* uitgesproken, bevestigd werd. De gensdarmes, welke mevrouw *Birgando* bewaakten gingen reeds terug om haar in vrijheid te laten, toen de advokaat van het gouvernement (de fiskaal) eensklaps een teeken gaf om de gevangene niet los te laten, en eischte dat het den Hove mogte behagen, dat de weduwe *Birgando* gedurende zes maanden in de gevangenis zou worden gehouden, ten einde te worden gadegeslagen, ingeval zich nieuwe beschuldigingen tegen haar mogten opdoen.

De verdedigers wilden deze supplementaire en geheel en al ongepaste conclusien bestrijden; maar het hof heeft bevolen, dat de weduwe *Birgando* tot nader bevel, naar de gevangenis zou worden terug gebragt, aangezien de maatregel door het openbaar ministerie verzocht, tot de openbare rust diende en als zoodanig geenszins het voorwerp eener discussie kon worden; dit bevel is terstond ten uitvoer gebragt.

De executie van *Toeti* en *Reglucci* heeft nog niet plaats gehad; het gerucht loopt dat dezelve voor eenen onbepaalden tijd is uitgesteld.

DUITSCHLAND.

HAMBURG, den 31. Mei. De Heer *Lazarus Gumpel*, Israëliet, en bankier te dezer stede, heeft eene daad van menschlievendheid ten uitvoer gebragt, welke des te meer lof verdiend, omdat dezelve ten nutte strekt van huisgezinnen, welke, hoezeer behoeftig, geene aanspraak kunnen maken op de ondersteuning van armen-inrigtingen.

De Heer *Gumpel* heeft namelijk twee ruime en belendende huizen, welke bij in de Vleeschhouwerstraat bezit, en elk drie verdiepingen hebbende, doen inrigten tot kostelooze huisvesting van huisgezinnen van arbeiders, zonder onderscheid van godsdienstige belijdenis, wier verdiensten niet toereikend zijn tot dekking hunner behoeften. Er bevinden zich reeds een en veertig huisgezinnen in deze huizen, te zamen twee honderd twee en dertig personen. De edelmoedige eigenaar vergenoegd zich niet alleen met het verleenen van vrije woning aan al deze menschen, maar doet daarenboven aan de armsten onder hen nog uitdeelingen van kleederen, voedsel, brandhout, geneesmiddelen en andere behoeften.

ENGELAND.

LONDEN, den 7. Junij. Hier en daar beginnen de Orangisten of Protestanten in Ierland het hoofd op te steken, om zich tegen de woelingen der Katholijken te verzetten. Zulk eene beweging heeft te Duggannon, in het Graafschap Tyronne, plaats gehad. De personen, die daaraan deel namen, droegen vaandels met anti-Katholijke zinnebeelden, riepen dat zij de intrekking der Unie niet zouden dulden, en vielen eindelijk op de huizen der Roomschgezinden aan, van welke onderscheidene verwoest werden.

Van den anderen kant wordt uit Manchester gemeld, dat de Iersche bevolking dier stad, wier getal op 70,000 begroot wordt, eene zamenkomst gehouden heeft, ten einde verzoekschriften tot herroeping van de Unie te teekenen. Hier en daar moeten eenige geweldadigheden gepleegd zijn, doch de vergadering is rustig afgeloopen. Inmiddels worden voortdurend troepen naar Ierland afgezonden.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 7. Junij. Ook buiten 's lands heeft het lot der inwoners van Guadeloupe het medelijden opgewekt. Als een bewijs daarvan kan worden vermeld het door de Belgische maatschappij van Kolonisatie gedane aanbod, om aan een ieder, die daartoe eene schriftelijke magtiging van den gouverneur van Guadeloupe kan vertoonen, te vergunnen, om kosteloos hout te vellen in de bosschen, welke de haven van Santo-Thomas omgeven. Dit edelmoedig aanbod is dadelijk door den Minister van Marine met erkentelijkheid aangenomen en aan den gouverneur van Guadeloupe medegedeeld. Om het gewigt van hetzelve te beseffen, moet men weten, dat de haven van Santo-Thomas, in alle tijden eene veilige ankerplaats aan de grootste schepen aanbiedt, en dat de bosschen, in de onmiddellijke nabijheid van den oever gelegen, het schoonste ceder-, mahonij-, eiken- en ander hard timmerhout oplevert. De Maatschappij heeft hierdoor getoond dat zij wel degelijk, zoo als hare statuten luiden, genegen is om de kolonisten van alle rassen en van alle natien gelijkelijk te beschermen en te ondersteunen.

— In den *Moniteur Parisien* leest men de volgende korte schets van den tegenwoordigen toestand van Spanje:

De oproerige bewegingen nemen hand over hand toe. Zoowel te Grenada als te Reuss hebben zich Juntas gevormd. Te Lugo, Pontevedra, Orense en Jaen zijn onlusten uitgebroken. Er zijn bevelen ontvangen om de gedeputeerden *Prim* en *Ortega* te regt te stellen, dat wil zeggen, te fusilleren. Dagelijks verlaten hoofd-officieren de hoofdstad om zich naar de provinciën te begeven. Men spreekt van eene op handen zijnde bevordering van generaals. Onder de inwoners van Barcelona heerschte de grootste gisting. Men zegt dat de regering voornemens is, de havens van Cadix, Alicante en Corunna tot vrijhavens te verklaren.

— De *Castellano* van 1. Junij zegt, dat men uit Grenada schrijft, dat 2000 studenten van de Hoogeschool de straten doorloopen hebben, onder het geroep van: *Leve de vryheid! Weg met de dwingelanden!* Zij hebben zich bij de junta aangeboden en om wapens gevraagd. Zij willen twee bataillons vrijwilligers vormen. Alle gijmnasiën volgen dit voorbeeld.

BELGIE.

BRUSSEL, den 8. Junij. Uit Aken wordt dd. 5 Junij het volgende geschreven:

Van goederhand vernemen wij, dat Z. M. de graaf van *Nassau* in den loop van dezen zomer naar onze stad zal komen en dat hij gedurende eenigen tijd het nabij deze stad gelegen landgoed Rahe, de eigendom der gravin, zal bewonen. Ook verwacht men, ten einde de baden te gebruiken, de koningin der Nederlanden, terwijl de koning een zijner kasteelen in het Luxemburgsche zal betrekken. (*Com. Belge.*)

NEDERLANDEN.

's GRAVENHAGE, den 8 Junij. Morgen zullen de afdeelingen van de Tweede Kamer der Staten-Generaal zich bezig houden met het onderzoek van het, in de zitting van gisteren, ingekomen ontwerp van wet, tot tijdelijke voorziening in de behoeften van de schatkist.

NIJMEGEN, den 9. Junij. In de *Prov. Geld. Courant* leest men heden het volgende: Voor eenige dagen werd geneeskundige hulp ingeroepen bij zekeren daglooner *W. A. Wouters*, alhier, van wien het spoedig bleek, dat hij aan watervrees leed, aan welke ziekte hij II. Woensdag morgen bezweek. Ten gevolge van gedaan onderzoek, bleek het, dat *Wouters* vóór bijna twee maanden eenen hond had begraven, welken men thans vermoedt, aan dolheid gestorven te zijn, even als twee andere honden in die nabuurschap, bij welke zich dezelfde verschijnselen hadden geopenbaard; destijds heeft men gemeend, dat deze honden ten gevolge van vergiftiging, gestorven waren. Een jongetje, aan de Hunnerpoort wonende, toen door eenen derzelven gebeten, is onder geneeskundige behandeling, doch schijnt tot hiertoe geene nadeelige gevolgen dier beet te ondervinden. Bij publicatie van het stedelijke bestuur is het vastleggen der honden bevolen.

— Op den spoorweg tusschen Amsterdam en Arnhem, in de nabijheid van laatstgemelde stad en wel op het landgoed Dreijer, heeft weder een betreurenswaardig ongeval plaats gehad. Zekeren *L. Willemsen*, een braaf daglooner en vader van twee kinderen, te Arnhem, was aldaar verleden Dingsdag voor de eerste maal werkzaam en belast met het mennen van twee paarden voor eenen zwaar geladen zandwagen. Met het uitbalen van de lijn, had hij het ongeluk te struikelen, en met zijn regter arm en regter been onder den wagen te geraken, met dat gevolg dat de arm genoegzaam geheel afgekneld en het been deerlijk verwond werd. De arm, die slechts met eene enkele pees aan het ligchaam was verbonden gebleven, is afgesneden en zal vermoedelijk nog hooger moeten worden afgezet. Men twijfelt ook zeer aan het behoud van het been.

VLISSINGEN, den 13. Junij. Laatstleden Zondag arriveerde alhier Zijne Excellentie den Heere Schout-bij-Nacht *Ryk*, Directeur-Generaal van de Marine. Gisteren inspecteerde Zijne Exc. de alhier in 's Rijks dok leggende oorlogsvaartuigen, waarvan een aantal zijn bestemd om een voornaam deel uit te maken van het exercitie-eskader, hetwelk in het begin der volgende maand tot het doen eener kruistogt zal gereed zijn, en op de reede van deze Stad zich zal vereenigen. Ook gaf Z. Exc. audientie

aan de Heeren Officieren en Ambtenaren van de Marine en werd denzelve door Burgemeester en Wethouders dezer Stad en door de Heeren Officieren van de korpsen Infanterie, Genie en Artillerie begroet.

Na heden de werven te hebben bezocht, assisteerde Z. Exc. bij het te water laten van het stoom-oorlogschip *de Cycloop*, welke operatie met het beste gevolg plaats had en aan de zeer groote menigte aanschouwers, waaronder zich vele aanzienlijken bevonden, een levendig en belangstellend genoegen verschafte.

Kort na het afloopen van dit schip heeft Z. Exc. deze Stad verlaten om over Middelburg naar de Residentie terug te keeren.

Men verneemt, dat na drie weken, Z. M. onzen geëerbiedigden Koning met genoemden Directeur-Generaal, deze Stad andermaal met een bezoek zal vereeren, ten einde het exercitie-eskader, alsdan voltallig zijnde, te inspecteren.

Mogten deze bezoeken strekken tot den bloei dezer schoone Zeestad, ten minste aan hetgeen thans bestaat meerdere vastheid en bestendigheid verzekeren; tot het laatste schijnt gegronde hoop te bestaan.

— Uit 's Gravenhage schrijft men van den 10. Junij:

« Vrij algemeen wordt verzekerd, dat de heer *Rochussen* zijn ontslag genomen heeft als Minister van Financiën. Reeds worden onderscheidene Staatslieden genoemd, die hem zouden opvolgen.

« De Raad der Ministers moet in de laatste dagen drukke en zeer langdurige bijeenkomsten gehouden hebben.

« Gisteren zijn de afdeelingen vergaderd geweest over het ontwerp van wet tot tijdelijke voorziening in de behoeften der Schatkist. Heden is de Centrale afdeeling reeds vergaderd geweest, om haar voorloopig verslag over dat ontwerp af te maken. Er zijn, naar men verneemt, weder verscheidene bedenkingen tegen het ontwerp gemaakt, terwijl er ook vele inlichtingen nopens den vroegeren en lateren achterstand gevraagd zijn.

INGEZONDEN STUKKEN.

Bijbel voor de Israëlitische jeugd, door S. J. Mulder.

Bij het lezen van het *Amsterdamsche Handelsblad* van den 7 dezer, werden wij alleraangenaamst verrast, door de aankondiging van den Bijbel voor de Israëlitische jeugd, bearbeid door den Wel. Ed. en zeer geleerde heer S. J. MULDER, tijdelijke Inspecteur der godsdienstige, Israëlitische Scholen in Nederland, waarvan het eerste deel reeds afgedrukt en in omloop is, het tweede deel ter perse ligt, en in twee onderscheidene formaten, tegen 70 en 35 cent het deel, alom verkrijgbaar is gesteld.

De uitgebreide en veel omvattende kundigheden en uitstekende geleerdheid des geachten schrijvers, zijne heldere inzigten omtrent de goede keuze der middelen, welke tot verbreiding van wezenlijke godsdienst en zedelijke beschaving kunnen leiden, deszelfs kennis van den stand van het godsdienstig onderwijs en de daarmede in verband staande behoeften en gebreken, zijne letterkundige verdiensten, goede smaak, sierlijke stijl; dit alles, gevoegd bij den ernstigen en mannelijken wil, het goede en nuttige bevorderlijk te zijn, laat wel geen den minsten twijfel over, aan het verwezenlijken der verwachting, welke 's mans vrienden en hoogschatters, al dadelijk van het werk hebben opgevat.

Wanneer wij ons nu, in een algemeenen zin, over MULDERS aangekondigden kinder-bijbel verblijden, en hem, bijzonder voor meisjes en vrouwen, de Israëlitische godsdienst belijdende, van een onschatbaar belang achten, dan strekt het ons tevens tot hartelijke vreugde, dat de schrijver, te regt, in het volle besef van het vertrouwen, hetwelk zijn zedelijk en godsdienstig karakter inboezemt, met eene te voren ongekende zelfstandigheid, den loffelijken arbeid heeft ondernomen, en dat hij, althans voor dit maal, zijne hooge gaven niet heeft ondergeschikt gemaakt aan eene censuur, die, hoe eerwaardig ook hare afkomst zij, evenwel nimmer de wetenschappelijke hoogte *had* bereikt, en bezwaarlijk de wetenschappelijke hoogte *zal* bereiken, om een letterkundig gewrocht naar prijs en waarde te beoordeelen, en meermalen de aanleidende oorzaak was, dat de rijkste hoop werd verijdelt en der edelste pogingen de wrange vruchten der mislukking te beurt vielen.

Vrij en onafhankelijk zal de heer MULDER zich thans kunnen bewegen. Het vrije onafhankelijke standpunt, waarop hij zich heeft geplaatst, waarborgt den Bijbel den besten en glansrijksten uitslag — waarborgt een Bijbel voor de Israëlitische jeugd, vreemd aan vooroordeelen en schoolwijsheid; de keuze eener, met roem bekende, Leidsche drukpers is gelukkig en doelmatig; terwijl het ongevraagd of ongeregt laten van zekere ondersteuning, door zaakkundigen, als wijs en voorzigtig, tot bevordering van een ruim vertier, wordt aangemerkt.

Het is dan wel, op aannemelijke gronden, te veronderstellen, dat de geachte schrijver geene moeite zal ontzien, maar zich veeleer met ijver er op zal willen toeleggen, om de, door onvoegzame en ongerijmde uitleggingen en verklaringen, voor den Israëliet, reeds te lang overschaduwde bijbelkern, in al haar dichterlijk en eenvoudig schoon te doen uitkomen; dat hij, omtrent alle hoofd- en onderdeelen, en leerzame bijzonderheden van het boek der openbaring, het licht der waarheid, dat der rede, het gezonde menschenverstand en zuivere kennis, zal volgen en verbreiden; en dat hij, uit dien hoofde, opzettelijk zal ter zijde stellen en buiten aanmerking laten, alle zoogenaamde *traditien*, al waren zij onbekend of uit Talmud en Midraschim geput, welke de ondervinding heeft geleerd tot niets geschikt te zijn, dan om den waarachtigen zin, de heilzame strekking, den goddelijken geest en de eigendommelijke bedoeling van het bijbelwoord, te verminken en te verdraaijen, den lezer te verwarren en, of op het pad van het *bygeloof*, of op dat van het *ongeloof* te verlokken.

Wij wenschen den heer MULDER het beste, het zegenrijkste gevolg op zijne onderneming, benevens de kracht haar, ter eere Gods, tot eigen roem, en tot nut zijner medemenschen, ten uitvoer te brengen! H . . . .

MENGELINGEN.

Iets over een gewijzigd herstel der GILDEN, in 't belang der burgerlijke welvaart.

In de punten van Beschrijving, enz. enz. der zoo belangrijke Nederlandsche Maatschappij ter bevordering van Nijverheid, voor de algemeene vergadering van den 18 Julij aanstaande, leest men hieromtrent het volgende voorstel:

Met elk jaar neemt de armoede toe, en wordt het getal grooter dergenen, die, geheel of gedeeltelijk, door anderen moeten worden onderhouden. Was dit verschijnsel een gevolg van groote, algemeene, maar voorbijgaande rampen, oorlog, misgewas, overstrooming, men kon zich met de hoop vleijen, dat de tijd zelfs de gevolgen dier gebeurtenis zou doen ophouden en het oude evenwigt herstellen. Doch er is geen grond tot eene zoodanige hoop. De toenemende verarming heeft plaats in het midden des vredes, na dat sedert een vierde van een eeuw, de algemeene rust niet is gestoord, nadat, jaren lang, geene groote, algemeene rampen de burgermaatschappij treffen, en de welvaart, betrekkelijk, meer algemeen, dan vóór dat tijdperk, is gespreid.

Bij dit verontrustend verschijnsel, is het meer gegoede deel der bevolking geen werkeloos aanschouwer gebleven. De Maatschappij van Weldadigheid is opgerigt, bedelaarsgestichten zijn geopend; bewaar- en herhaalscholen, vrijwillige werkhuizen, weldadige vereeningen zijn, bijna in elke stad, tot stand gebragt; uitdeeling van soep en andere levensmiddelen, van kleederen en deksel maken het overal den armen mogelijk, de strengheid van den winter door te staan. Ook onze Maatschappij zag, al vóór het einde der laatste verloopene eeuw, het toenemend verval van Nederlands fabrijken en bedrijven, en hield zich toen onder den naam van *Oeconomische Tak*, werkzaam met derzelver opbeuring en voorkoming der verarming.

Zoo velen aan deze inrigtingen krachtig de hand hebben geleend, zoo velen hebben dank verdiend bij allen, dien het lot niet onverschillig is van land en volk.

De rampen, die zij afgeweerd, de verarming, die zij voorgekomen, de aanmoediging, die zij geschonken hebben, moeten aanmerkelijk wezen. Dan, leenigen, dragelijk maken, *dit* hebben zij alléén kunnen doen. Zij vermogten niet de *voortgangen* des kwaads te stuiten; zij vermogten niet de ziekte tot staan te brengen; nog veel minder, al ware het slechts voor een gedeelte, de kwaal te genezen: onze armenstaten toch bewijzen het tegendeel. En hoe loffelijk, hoe edel al die pogingen zijn en blijven, zij hebben een schaduw-zijde. Zij is deze: een groot deel der natie verliest hare zelfstandigheid; zij vindt en regelt niet meer, door *eigen* overleg en vlijt, haar onderhoud en bezit, maar, als onmondige, is zij under voogdij gekomen, en wordt uit de hand gevoed. Jammerlijk zou het in eene stad gesteld zijn, waar de meeste burgers onder curatele stonden; stadskind waren; maar wat is er van een land te wachten, waar, al meer en meer, de burgers, van eigene vlijt en nijverheid vervallen, zedelijk en burgerlijk onmondig geworden, door maatschappijen, vereenigingen, patroonschappen worden *geadministeerd*, waar hun alles wordt toegedeeld? Zulk een land houdt op een staat te wezen; 't wordt gelijk één groot alimentatiehuis, maar een alimentatiehuis, welks inkomsten afnemen in dezelfde verhouding, als het getal der gealimenteerden toeneemt.

Als door de omstandigheden gedrongen, is onlangs, met vernieuwde belangstelling, ook hier te lande, *de oorzaak* van het *pauperismus* onderzocht. Vooral, en in de eerste plaats, meent men het te vinden in zedeloosheid, gebrek aan huishoudelijkheid en spaarzaamheid, in luiheid en dronkenschap.

Niemand ontkent, dat er zedeloosheid heerscht, gepaard met al die ondeugden; dat men zich een kloeker en beter geslacht dan het tegenwoordige kan denken. Maar 't is een droombeeld, te wanen, dat de vroegere tijden zóó veel zedelijker waren dan de onze. Onderzoek en geschiedenis wederspreken dien waan, die een onverdiende vlek werpt op zoo vele pogingen, in de laatste halve eeuw aangewend voor de zedelijkheid en de verbetering, *vooral* der mindere standen. En aangenomen, voor een oogenblik, de zedeloosheid ware thans wezenlijk meerder dan voorheen, alsdan was de oorzaak der *toenemende* armoede nog niet verklaard, evenmin als de bron van het kwaad door op zedeloosheid te werken, *geheel* weg te nemen. Immers wat is hier *oorzaak*, wat *gevolg*? Wordt niet even zoo dikwijls de zedeloosheid uit armoede geboren, als de armoede uit de zedeloosheid? beurtelings brengen zij elkander voort, en zullen zij elkander voortbrengen, zoo lang menschen menschen blijven. De zedelijkheid op te beuren, godsdienstige beginselen te verspreiden is eene loffelijke en edele taak; maar met zedelessen kan de arme zijn' honger niet stillen, noch zijne naaktheid met vermaningen tegen de koude dekken; de natuur behoud hare regten. Zedeloosheid, luiheid, dronkenschap te bestrijden blijft dan een loffelijk werk; die ondeugden zijn *wezenlyke* en *blyvende* oorzaken van armoede, maar zoowel in vroegeren tijd. Wij kunnen daaraan met grond een gedeelte der heerschende armoede toeschrijven, maar nooit het eigene verschijnsel van onzen tijd, *de meer en meer toenemende verarming*, voldoende verklaren. (*Vervolg hierna.*)

ADVERTENTIEN.

Al degene, welke iets te vorderen hebben van, of verschuldigd zijn aan den boedel en de nalatenschap van wijlen *OTTO WILLEM GOBIUS*, in leven Luitenant-Admiraal enz., enz. te Vlissingen, aldaar overleden den 3. Junij 1843, gelieve daarvan opgave en betaling te doen aan den Heer *A. M. WESTEROUEN VAN MEETEREN*, Schrijver en Victualiemeester, woonachtig te Vlissingen, uiterlijk vóór of op den 1. Augustus 1843.

Nieuwe Genua Tafel-Olie,

supra fijne à 90 Cent de Heele en 50 Cent de Halve Flesch. Deze Olie is in de voornaamste Steden van ons Rijk voor gemelden civilen prijs verkrijgbaar gesteld; de Fleschen worden à 10 Cent berekend en wederom tegen dezelve betaling terug genomen. Brieven franco.

Depôt bij *G. PLANKEEL*, Langeville, te MIDDELBURG.

Belangrijke Depots.

Bij onderstaande Heeren Boekh. worden nog met succes gedebiteerd:

1°. Het Gerenommeerde Tandmiddel,

uitgevonden en bereid door *PHILIPPUS DE HAAN*, Dentiste, eerste Hoogstraat, N°. 26, te Amsterdam, dat niet alleen de zwartste Tanden ivoor wit maakt (zonder het glazuur te beschadigen), maar geneest tevens schorbuut, waardoor het zich vooral aan *zeereizenden* aanbeveelt; daarenboven is het een beproefd middel tegen alle kiespijn, verbetert de onaangename lucht in den mond, maakt de losse en waggelende Tanden vast, bevordert de verwisseling bij kinderen, neemt alle aangroeijing van kalk en invreting weg, belet de wegknaging van het Tandvleesch en is een voorbehoedmiddel tegen alle bovengenoemde Kwalen; de Flacon TAND-ELIXER met Doosje KORAAL-POEDER en Berigt van gebruik, *f* 1,20.

2°. De Welriekende Russische Toilet-Olie.

Deze door eenen Russischen Geleerde daargestelde OLIE, heeft reeds zoo veel bijval gevonden, dat alle aanprijzing overbodig is, daar zij als onmisbaar voor elke *Toilet-Tafel* kan beschouwd worden; zij dient niet alléén tot instandhouding van het Haar, maar tevens belet zij het uitvallen en bevordert het groeijen, verbetert de rossige kleur en is een beproefd middel tegen de Roos; de verzegelde Flacon met Berigt van gebruik à *f* 1,30.

3°. Het Onfeilbaar Middel tot Radicale Genezing der Likdoorns, van Jud. Frank.

Dit sedert *Twee Honderd Jaren* met succes gebruikte Middel, kan tot heden door geen ander Middel van dien aard verdrongen worden, en blijft steeds nog met Berigt van gebruik tegen *f* 1,25 verkrijgbaar:

Te Amsterdam, J. Mulder, Utrechtsche straat, bij de Keizersgracht; van Spanje, Kalverstraat, bij het Midden-Klooster; Tielkemeijer, Vijgendam; Erven Ouwerkerk, op de Heerenmarkt; Haarlem, van Loghem; Beverwijk, Crevot; Alkmaar, P. Beek; Hoorn, Schultz; Zaandam, A. Kreulen; Utrecht, H. van Es; in de Choorstraat, en Hoedemaker in de Pottestraat; Amersfoort, Blankenberg en Zn.; Middelburg, Moens en Zn., Vlissingen, de Buisonje; Nijmegen, Johs. van Gils; Breda, van Gulick en Hermans; Gouda, van Son; Leyden, Brouwer; aan de Vischmarkt; 's Hage, H. Meurs, in de Veenestraat; Rotterdam, K. Hartmann, Hoogstraat, N°. 28, en Wed Krap, Beursplein; Delft, van Alphen; Schiedam, van Pinxteren; Dordt, Pierre Jz.; Gorinchem, Winkler Vieweg; Tiel, Stout; Arnhem, Meyer, in de Turfstaat; Doesburg, Lambrechts; Zutphen, Melling; Deventer, van der Meer; Zwolle, Waanders; Kampen, Sluriok; Leeuwarden, Burggraaf, aan de Koornbeurs; Sneek, Holtkamp; Harlingen, Boomsma; Franeker, Ypma; Bolswart, Peereboom; 's Bosch, P. Scheefhals, in den Papiermolen, Vuchterstraat; Bergen op Zoom, Zoutmaat Vorstman; Nieuwe Diep, Thys Groen; Culenborg, Meyer.

ZEETIJDINGEN.

VLISSINGEN, den 13. Junij. Sedert den 10. dezer zijn alhier ter reede gekomen.

Voor Vlissingen bestemd:

Zr. Ms. Stoomschip Curaçao, luitenant ter zee 1e klasse Hinlopen, van Texel.

Voor Antwerpen bestemd:

Fyne, W. Marler, Londen, stukgoed; Libertus, C. Rietzke, Memel, houtwaren; The William, D. Archer, Londen, boonen; Fenelon, J. Barkentien, Cowes, suiker; de Maria, J. Froese, Memel, hout; Gustaaf Adolph, H. Jork, Riga, hennipzaad; Anna Maria, H. D. Wytinga, Nykioping, granen; Herman Wedel, L. B. Holst, Gothenburg, hout; Westphalen, S. Wessels, Virginiën, tabak; Louise Sophia, C. Smith, Stettin, stukgoed; Adelheid, J. Helling, Riga, hout; Harmonie, A. Geelkerken, Rio-Janeiro, koffij.

Voor Gend bestemd:

Marianne, C. Oelsner, Memel, houtwaren.

Voor Brussel bestemd:

Jantina, B. H. Subbe, Bordeaux, wijn.

Van Antwerpen zijn de Schelde afgekomen en van deze reede naar zee gezeild.

Paulina, G. Drestig, ballast, Koppenhage; Noordoog, H. Behrends, stukgoed, Hamburg; Clara, J. Wittrock, Celeritas, H. Jongebloed, Einigtheit, C. J. Meyer, Johan Herman, S. Nichols, Margaretha, J. Dund, alle ballast Avontuur; Atalante, J. Lenig, Riga, Alida, B. Ontjes, Papenburg, beide ballast; Diligentia, F. Ruyl, stukgoed, Valparise; Madison, W. Summons, New-York, Charlotte, H. Stief, Memel, Belle Alliance, J. Behm, Memel, Waaren, J. Mathison, New-Castle, alle ballast, Catharina, F. Schaffer, suiker, Bremen, Jane Anderson, J. Anderson, ballast, New-Port; Gordan, J. Horn, Friedrich Frantz, J. Andries, Kleine Georg, C. Tholen, alle ballast, Avontuur.

Te Vlissingen, bij A. W. VAN BIEREN.